

Nederlands in de Top 40

Alex Reuneker (Universiteit Leiden) en Vivien Waszink (Instituut voor de Nederlandse Taal)

Je hoort overal dat Nederlandstalige muziek nog nooit zo populair is geweest als nu. Maar is dat ook wel echt zo? Alex Reuneker en Vivien Waszink besloten het uit te zoeken en analyseerden samen met een aantal Leidse studenten Nederlands de Top 40-jaarlijsten van 1965 tot nu. Wat blijkt? We beleven een bloeiperiode, maar de échte piekjaren liggen achter ons.

De jaren zestig

1965: de eerste Top 40 Meteen een goed Nederlands jaar met onder meer ‘Sofietje’ (Johnny Lion), ‘Ploem ploem jenka’ (Trea Dobbs) en ‘Mijn dagboek’ (Willeke Alberti). Opmars protestliedjes: ‘Welterusten mijnheer de president’ (Boudewijn de Groot, 1966) en ‘Ben ik te min’ (Armand, 1966). Eerste Nederlandstalige nummer-1 in de jaarranglijst ‘Waarom heb jij me laten staan?’ van De Heikrekels.

De jaren zeventig: kleinkunst en levenslied

Eerste Nederlandstalige nummer-1 in de jaarranglijst ‘Waarom heb jij me laten staan?’ van De Heikrekels. Het levenslied is in deze periode uitzonderlijk populair: ‘Huilen is voor jou te laat’ (Corry en de Rekels, 1970) en ‘Manuela’ (Jacques Herb, 1972). Dat geldt ook voor kleinkunst, al worden de grootste hits in dit genre pas later gescoord, zoals ‘Niet of nooit geweest’ (Acda en De Munnik, 1998) en ‘Ik wou dat ik jou was’ (Veldhuis & Kemper, 2003).

Platenverkoop

Vroeger telde alleen de platenverkoop mee voor de Top 40, later ging het ook om radiozendtijd, downloads en streams. De relatief kleine rol voor nederhop in de Top 40 komt mede doordat de cijfers van jongerenzender FunX niet worden meegenomen. Lees er meer over op www.onzetaal.nl/top40.

Meeste Tophits

1. Marco Borsato (27 hits)
2. Bløf (20 hits)
3. André van Duin (18 hits)

De jaren negentig: de topjaren

‘Dromen zijn bedrog’ is de eerste nummer-1-hit van Marco Borsato in 1994. Hij zou de artiest worden met de meeste Top 40-noteringen (inclusief duetten). Er zijn nummer-1- hits als ‘15 miljoen mensen’ (Fluitsma & Van Tijn, 1996) en ‘Banger hart’ (Rob de Nijs, 1996). Ook de hoogtijdagen van

Clouseau, Acda en De Munnik, Bløf, de Kast, Volumia! en Linda, Roos & Jessica. Wat verder opvalt in deze periode:

Eendagsvliegen

Veel 'onehitwonders', zoals Is Ook Schitterend ('Voltooid verleden tijd', 1997) en Hero ('Toen ik je zag', 1997).

Humor

Zoals 'Lullo, heb je nog geneukt?' (Jiskefet, 1997) en 'Het busje komt zo' (Höllenboer, 1995).

Gabber

In deze bloeitijd van de dance (toen nog vaak 'house' genoemd) ontstaat ook de gabberrage met 'Gabbertje' (Hakkûhbar, 1997) en 'Hakke en zage' (Gabber Piet, 1997).

Vanaf 1999: opmars Nederhop.

Nederhop bestond al, maar vanaf midden jaren negentig staan nederrappers ook af en toe in de Top 40 en vanaf eind jaren negentig in de jaarlijst: Exince met 'Viervoeters' (1999) en Osdorp Posse met 'Origineel Amsterdams' (2000).

Bloeitijd

In de jaren 2016, 2017 en 2018 is nederhop het populairst in de Top 40, met respectievelijk zeven, negen en twaalf noteringen. Een grote hit uit 2016 is 'Jungle' van Broederliefde. 'Watskebur?' De Jeugd van Tegenwoordig scoort in 2005 met 'Watskebur?' een Top 40-hit, en later zelfs een notering in Van Dale.

Piekjaar 2007

Maar liefst twintig Nederlandstalige liedjes in de Top 40 dit jaar. De drie grootste hits: 'Jij bent zo' (Jeroen van der Boom), 'Blijf bij mij' (André Hazes en Gerard Joling) en 'Maak me gek' (Gerard Joling). Kinderlied K3 staat met 'Kusjesdag' zeven weken in de Top 40. Coole Piet stoomt met 'De Speelgoeddief' zelfs door naar de tweede plaats.

Zomerhit

Dé zomerhit van 2021 was 'Ik ga zwemmen (in Bacardi Lemon)' van Mart Hoogkamer.

Alles beluisteren? Via www.onzetaal.nl/top40 zijn de bijna 600 Nederlandstalige liedjes te vinden uit de jaarlijsten van 1965 tot en met 2021. Daar ook meer over de tellingen in dit artikel en de wisselende samenstelling van de Top 40.